

دکتر علی ابراهیمی

محقق پسادکتری و استاد مدعو علوم سیاسی دانشگاه مازندران

جو بایدن با انبوهی از تجربیات خود در امور دولتی، از جمله رئیس کمیته روابط خارجی سنای ایالات متحده، به ریاست جمهوری آمریکا منصوب شد. بر اساس وعده‌های انتخاباتی او، سیاست خارجی دولت می‌بایست با هدف ارتقای اعتبار بین‌المللی ایالات متحده در عرصه بین‌الملل حرکت می‌کرد اما عواملی مانند خروج نیروهای آمریکا از افغانستان و روی کار آمدن گروه مرتجع طالبان، به بن‌بست رسیدن گفتگوها در توافق هسته‌ای ایران، بازسازی وجهه محمد بن سلمان، و لیعهد آل سعود، نشان می‌دهند که سیاست بین‌الملل دولت بایدن، با چاشنی ریاکاری، به شکست منجر گردید. گواه این مدعا، مخالفت بیش از نیمی از مردم آمریکا بر اساس نظرسنجی کوینپیک در قبال سیاست بین‌الملل دولت بایدن است. همچنان که بسیاری از دانشمندان آمریکایی مانند جان مرشایمر، رویکرد وی را مانند سیاست‌های دولت جمهوری خواه ترامپ تشبیه کردند. واقعیت ساده این است که میزان محبوبیت کلی بایدن در زیرآب، باقی مانده است و دولت او نیاز به راه‌اندازی دوباره گسترده‌تری در سیاست بین‌الملل دارد.

نگاهی به نظریات آمریکایی‌ها در رابطه با سیاست بین‌الملل بایدن

نظرات آمریکایی‌ها در قبال سیاست بین‌الملل دولت بایدن

احزاب	درصد مخالف	درصد موافق
جمهوری خواهان	۹۰	۶
دموکرات‌ها	۱۵	۷۲
مستقل	۵۸	۲۸

مباحث و یافته‌ها

جوبایدن در سال ۲۰۲۰، در پایان تفرقه‌انگیزترین فرایندهای انتخاباتی در تاریخ آمریکا، به‌عنوان چهل و ششمین رئیس‌جمهور این کشور، سوگند یاد کرد و با برنامه بلندپروازانه سیاست خارجی ایالات متحده که با شعار تبلیغاتی مورد علاقه وی خلاصه شده بود، به قدرت رسید: «آمریکا بازگشته است». مهم‌تر از همه، این به معنای ترمیم آسیب‌هایی بود که توسط گذشتگان او، دونالد ترامپ، به جایگاه جهانی آمریکا وارد شد.

ترامپ در طول چهار سال ریاست جمهوری خود، روابط با متحدان آمریکا در اروپا و آسیا را تیره کرد، تنش‌ها را با کشورهایمانند ایران افزایش داد و درگیر جنگ تجاری با چین شد که روابط دوجانبه را در بدترین

وضعیت در دهه‌های اخیر قرار داد اما بایدن متعهد شد که مسیر جدیدی را برای ایالات متحده در سیاست جهانی تعیین می‌کند و به سمت استحکام و پیشبرد نظم جهانی چندجانبه مبتنی بر قوانین حرکت کند که امیدها و توقعات بسیار زیادی در تغییر قاطع از فرضیه‌ها و اقدامات دوران ترامپ را ایجاد کرد. در این رابطه، بیشتر آمریکایی‌ها، یعنی حدود ۵۴٪ اعتقاد داشتند که بسیاری از مشکلات پیش روی کشور را می‌توان با همکاری دیگر کشورهای جهان حل و فصل کرد؛ در حالی که ۴۵٪ برای این باور هستند که اندکی از مشکلات از این طریق راهگشا هستند.

اما گذشت زمان، این واقعیت را تداعی می‌کند که بایدن در دوران ریاست جمهوری تازه خود، در وضعیت سختی قرار دارد؛

او معتقد بود که پیروزی طالبان، بهایی است که ایالات متحده باید برای پایان دادن به مداخله ۲۰ ساله خود در افغانستان بپردازد.

۲- مسیر بن بست در توافق هسته‌ای ایران

بایدن، مذاکرات با تهران را با هدف احیای توافق هسته‌ای ایران که توسط ترامپ رد شد، از سر گرفت. در این رابطه، او دست کم تا به امروز، آشکارا شکست خورده است. گفتگوها رو به نابودی است و ایران به توسعه برنامه غنی‌سازی هسته‌ای خود ادامه داده است. در مورد مبرم‌ترین موضوع خاورمیانه یعنی ایران و برنامه هسته‌ای آن، بایدن روشی متفاوت از آقای ترامپ در پیش گرفته است. دولت آمریکا در حال مذاکره با تهران برای بازگشت به توافق هسته‌ای دوران او باما است که آقای ترامپ آن را برچید و منجر به تسریع غنی‌سازی اورانیوم ایران شد اما با به بن بست رسیدن مذاکرات، یکی از اقدامات اصلی ترامپ را علیه ارتش ایران، یعنی نام‌گذاری سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان یک سازمان تروریستی، با وجود اینکه مانعی برای توافق جدید است، عملیاتی کرده است.

۳- عدم توجه به حقوق بشر، به واسطه بازسازی چهره محمد بن سلمان

در همین حال، بایدن در واقع تعهد لفاظی به حقوق بشر و دموکراسی را در زمان انتخابات افزایش داده بود اما این تعهد، محدودیت‌هایی داشته است؛ برای مثال، در

به طوری که سیاست خارجی وی، از نظر بیشتر آمریکایی‌ها در نقطه پایینی قرار دارد. در واقع، ارزیابی مردم آمریکا از سیاست خارجی بایدن در همان قلمرو سیاست خارجی دونالد ترامپ در طول چهار سال ریاست جمهوری او است. رتبه بندی عمومی هر دو، معمولاً بسیار پایین تر از آنچه باراک او باما در طول هشت سال به خود دید، وجود دارد. آخرین نظرسنجی کوینپیاک نشان می‌دهد که حدود یک سوم آمریکایی‌ها (۳۵٪) سیاست خارجی او را تأیید می‌کنند و ۵۴٪ مخالف هستند.

در نظرسنجی بالا، موضوعی که بایدن را بیش از همه نگران می‌کند، این است که بیشتر مستقل‌ها و نزدیک به ۲۰٪ دموکرات‌ها، سیاست خارجی وی را تأیید نمی‌کنند. به نظر می‌رسد، می‌توان نوع نگاه و دیدگاه‌های آمریکایی‌ها را نسبت به سیاست بین‌الملل دولت بایدن، در چالش‌های زیر خلاصه کرد:

۱- خروج از افغانستان

محبوبیت سیاست خارجی بایدن از زمان خروج طالبان از افغانستان تاکنون منفی بوده است. روندها در نظرسنجی‌های سال اول بایدن، داستان ساده‌ای را بیان می‌کند. او با قدرت از دروازه شروع کرد اما از نظر بیشتر آمریکایی‌ها، به واسطه خروج از افغانستان، راه خود را گم کرد. عقب‌نشینی نظامی سبب فروپاشی سریع دولت و نیروهای نظامی متحد آمریکا در افغانستان شد. تصمیم بایدن برای عقب‌نشینی، عملی بی‌رحمانه بود.

مشورت یا هماهنگی با متحدان ناتو که بیشتر کشورهای اروپایی بودند، به توافق ترامپ مبنی بر خروج از افغانستان عمل کرد و هزینه سیاسی فروپاشی دولت افغانستان و تخلیه آشفته‌ای را که در پی داشت، پرداخت کرد.

نتیجه‌گیری

بنیاد سیاست خارجی آمریکا به‌طورجدی در حال تخریب است. خروج دولت دموکراتیک از تمایز سنتی بین سیاست خارجی و سیاست داخلی، نشان‌دهنده توجه نخبگان درواشنگتن به پدیده‌ای است که در آن، سیاست داخلی آمریکا، سبب شده است پایه بسیار مهمی از سیاست خارجی ایالات متحده در سال‌های گذشته از بین برود. در این مورد، حکومت‌داری ضعیف آمریکا در داخل، به دیپلماسی آن در خارج نیز سرایت خواهد کرد. به‌هرحال این برای دولت بایدن درست و خوب است که با نگاهی به مسائل و انتظارات داخلی مردم خود، سیاست خارجی خود را دوباره بازسازی کند. سیاست خارجی دولت بایدن، بیش از آنکه جلوه‌ای از تغییر داشته باشد، عملاً تداوم همان رویه‌های گذشته دولت‌های پیشین است و به امنیت آمریکا و مشکلات حل‌نشده آن کمکی نمی‌کند؛ با این حال، چالش‌هایی بایدن ممکن است، بازگرداندن اعتماد جهان به ایالات متحده باشد.

توانایی خروج پریزیدنت ترامپ از بسیاری از توافق‌های بین‌المللی، اثرات مضر برای اعتبار ایالات متحده در اطراف دوستان و متحدانش داشته است. این

برخورد با عربستان سعودی، او به بازسازی وجهه ولیعهد، محمد بن سلمان آل سعود که به شدت در ترور جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار مستقر در آمریکا دست داشت، کمک کرده است. چنین ریاکاری از دیرباز جزء اصلی سیاست خارجی ایالات متحده بوده است، جایی که منافع به‌طور معمول بر ارزش‌ها برتری دارد.

۴- عدم اعتماد اروپایی‌ها

شگفتی بزرگ، در مورد مسئله همسویی ژئوپلیتیکی است. بایدن خواستار آن بود تا آمریکا و اروپا برای تشکیل یک جبهه متحد در برابر چین اقدام کنند اما در اروپای امروز، هیچ رویایی برای بازگشت به دنیای دوقطبی که غرب در آن با چین و متحدانش روبه‌رو خواهد شد، وجود ندارد. بیشتر اروپایی‌ها تردید دارند که بایدن از صلاحیت لازم برای گردآوردن کشورها برخوردار باشد. اتحادها زاینده منافع و ارزش‌ها هستند اما مانند هر رابطه انسانی دیگری که پایدار هستند، با خلق و خوی غالب شرکا، شکسته خواهد شد.

دولت بایدن در اولویت‌های استراتژیک مانند چین، خاورمیانه و استقرار نظامی ایالات متحده، مسیری مشابه دولت ترامپ را ترسیم کرده است. در واقع، رویکرد دولت وی به اولویت‌های استراتژیک، به‌طور شگفت‌انگیزی با سیاست‌های دولت ترامپ سازگار است؛ این در حالی است که چین به‌عنوان وزنه تعادل، بالا رفته و روسیه جسورتر شده است. همچنین بایدن، بدون

liberalpatriot.com/p/why-bidens-foreign-policy-isnt-winning.

Ihsan, Rizky (۲۰۲۲), Joe Biden's Foreign Policy: What to Expect from the United States in the Indo Pacific, Jurnal Ilmiah Hubungan Internasional, ۱(۱۸).

Poushter, Jacob and Cornibert, Stefan (۲۰۲۱), Majority of Americans Confident in Biden's Handling of Foreign Policy as Term Begins, Pew Research Center.
Chen, Liang-chih Evans (۲۰۲۱), Pre-assessing the Biden Administration's Foreign Policy: Its Views, Challenges, and Strategies, Institute for National Defense and Security Research, Taiwan Strategists No. ۹.

Kraštev, Ivan and Leonard, Mark (۲۰۲۱), THE CRISIS OF AMERICAN POWER: HOW EUROPEANS SEE BIDEN'S AMERICA, European Council on Foreign Relations.

حاکمی از نوعی لجاجتِ غیرقابل توجیه در سیاست خارجی آمریکا است. مشکل حتی بزرگ‌تر از چیزی است که به نظر می‌رسد. با گذشت بیش از دو سال از دولت، هیچ استراتژی امنیتی ملی عمومی وجود ندارد. این موضوع، از یک سو سبب می‌شود که کنگره نتواند هزینه‌ها را با استراتژی هماهنگ کند و از سوی دیگر، متحدان نیز نخواهند توانست تا سیاست‌های خود برای حمایت از آمریکا را هماهنگ کنند.

کاخ سفید ممکن است ادعا کند که غافلگیری‌هایی مانند انفجار تسلیحات هسته‌ای چین و حمله روسیه به اوکراین، نیازمند بازنگری اساسی در استراتژی ایالات متحده است. استراتژی خوب، در برابر عدم قطعیت‌هایی از این دست محافظت می‌کند؛ بنابراین کمبود استراتژی دولت بایدن و عدم آینده‌نگری آن - نه رویدادهایی که آن را از مسیر خارج کردند - مقصر هستند.

منابع

Barnes, Joe (۲۰۲۳), Two Years In, Biden Gets an 'Incomplete' Grade on Foreign Policy, available: <https://www.bakerinstitute.org/research/two-years-biden-gets-incomplete-grade-foreign-policy>

Katulis, Brian (۲۰۲۲), Why Biden's foreign policy isn't winning over most Americans, available: <https://www.>